

„Голоса українських пісень“^{*)}
1. ОЙ ТИ ЖИВЕШ НА ГОРОНЬЦІ

Andante sostenuto

Ой ти живеш на гороньці,
 А я під горою;
 Чи ти тужиш так за мною,
 Як я за тобою?

Ой коли б так ти за мною,
 Як я за тобою.
 Жили б, жили б, мое серце,
 Як риба з водою! —

Рибалочка по бережку
 Та рибоньку ловить;
 А милая по милому
 Білі ручки ломить.

Рибалочка по бережку
 Та рибоньку удить;
 А милая по милому
 Білим світом нудить.

Рибалочка по бережку
 Рибоньку хапає;
 А милая по милому
 Тяженько зітхає.

Рибалочка по бережку
 За рибкою шлеться;
 А милая по милому
 Як горлиця б'ється.

Чи ти, мицій, припав пилом,
 Чи метелицею,
 Що до мене ти не ходиш
 Цею вулицею?

«Вже ж я ходив, вже ж я надив
 Та півтора року,
 Докіль, докіль не дізнались
 Вороженьки з боку.

Ой рад би я, моя мила,
 До тебе ходити:
 Засідають вороженьки,
 Хочуть мене вбити!»

^{*)} №№ 1-25 составляют сборник „Голоса украинских песен“, изданные Михаилом Максимовичем, аранжировка А. Алабьева“, вышедший при жизни А. Алабьева в 1834 году в Москве. Песни публикуются по второму изданию сборника: М., Музгиз, 1961 (под редакцией Б. Штейнпресса).

2. НАД РІЧКОЮ, НАД БИСТРОЮ

Andante

p

Над річкою, над бистрою спізвався я з дівчиною;

p

f

p

ой що з то го, що коха ю, як у не і не бу ва ю.

Над річкою, над бистрою
Спізвався я з дівчиною;
Над річкою з береженька
Пригортала до серденька.

Над річкою, над бистрою
Спізвався я з дівчиною;
Ой що з того, що кохаю,
Як у неї не буваю.

Світить місяць, та не гріє,
По дівчині серце ние;
Світить місяць опівночі,
Болить серце скільки мочі.

Ой ви, люди, ви, сусіди,
Гляньте ви на мої біди;
Що се стало — я не знаю,
Що дівчини не видаю.

Боже, з неба високого
Глянь на мене, молодого;
Зміни долю, тебе прôшу,
Верни дівчину хорошу.

Коли ж не те — утоплюся,
Чи об камінь розіб'юся,
Нехай люди будуть знати,
Як з кохання умирати!

Шумить, гуде дібровонька,
Плаче, тужить дівчинонка;
Вона тужить і ридає,
Свою долю проклинає:

«Чи то, боже, твоя воля,
Чи така нещасна доля,
Що живу я, як в пустині,
Тужу, плачу по дружині.

Доле моя нещаслива,
Чом ти мене не втопила?
Лучче б було утопити,
Ніж із милим розлучити;

Лучче б було не знатися,
Ніж, спізвавшись, розстатися;
Лучче б було не займати,
Ніж, кохавшись, перестати!»

3. ВІЮТЬ ВІТРИ

Adagio

Ві . ють вітри, ві . ють буйні, аж де . ре . ва гнуть . ся;

о . й як бо . лить мо . в серде, а слю . зи не ллють . ся.

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерева гнуться;
Ой як болить мое серце,
А слізки не ллються.

Трачу літа в лютім горі
І кінця не бачу,
Тільки тогді і полегша,
Як трошки поплачу.

Не помогуть слізки щастю —
Серцю легше буде:
Хто щаслив був хоч часочок,
Повік не забуде!

Єсть же люди, що і мої
Завидують долі!
Чи щаслива ж та билина,
Що росте у полі?

Що у полі, що на пісках,
Без роси, на сонці...
Тяжко жити без милого
І в своїй сторонці!

Де ти, мілій, чорнобривий?
Де ти? — озовися!
Як я, бідна, тут горюю,
Приди подивися.

До кого ж я пригорнуся
І хто приголубить,
Коли тепер того нема,
Який мене любить?

Полетіла б я до тебе,
Та крилець не маю;
Сожну, чахну я без тебе,
Всякчас умираю.

4. ЗА ГУСТИМИ ЛОЗОНЬКАМИ

Весільна

Andante

За гу . сти . ми . ло . зонь . ка .

p

— ми, за гу - сти - ми до зонь -

ка ми 61 жить

річ - ка стру . еч - ка - ми,

61 жить річ - ка стру . еч - ка - ми.

За густими лозоньками
Біжить річка струечками.

(Біжить річка струечками;
Плаче дівка сліzonьками.

— Не плач, мила, не журися,
Ще я молод, не женився.

Ой як буду женитися,
Прийди, серце, дивитися!

Ой як буду вінчатися,
Прийди, серце, прощатися!

Ой як буду вильце вити,
Прийди, серце, пива пити!

«Щоб не діждав женитися,
Щоб я прийшла дивитися!

Щоб не діждав вінчатися,
Щоб я прийшла прощатися!

Щоб не діждав вильце вити,
Щоб я прийшла пива пити!»

5. ОЙ ЛЕТЯТЬ ГАЛОЧКИ

Весільна

Andante sostenuto

Ой ле - тять га - ло ч - ки.

p

та й у три ря - доч - ки,

зо зу лен - ка та по - пе - ре - ду.

Ой летять галочки
Та й у три рядочки,
Зозуленька попереду.
Що усі галочки
Та по лугу сіли,
Зозуленька на калині.
Що усі галочки
Та зашебетали,
Зозуленька закувала.
Ой ішли дружечки
Та й у три рядочки,
Марусенька та попереду.
Що усі дружечки
Та по лавках сіли,
Марусенька на посаді.

— Та чого ж ти плачеш,
Та по чім жалкуєш,
Молодая Марусенько?
Та чи жаль тобі
Панотченька свого,
Чи подвір'ячка його?
«Не жаль же мені
Панотченька свого
І подвір'ячка його,
А жаль же мені
Русої кося
І панянської краси!»
Що усі дружечки
Та заспівали,
Марусенька та заплакала.

6. ЧАЙКА

(„Ой біда, біда...“)

Andante

Ой бі . да, бі . да чайці - не . бо . зі, що виве . ла діт . ки

при битій до . розі. Ки . ги! Ки . ги! - злетівши вгоро . ру, тіль . ки втопиться

в Чорно . му мо . рю, тіль . ки втопить . ся в Чорно . му мо . рю!

Ой біда, біда
Чайці-небозі,
Що вивела дітки
При битій дорозі.

Пріпев:
Киги! киги! —
Злетівши вгору,
Тільки втопиться
В Чорному морю!

Жито поспіло,
Приспіло діло;
Ідуть женці жати,
Діток забирати.

Пріпев.

«Ой діти, діти!
Де вас подіти?
Чи мені втопиться,
Чи з горя убиться?»

Пріпев.

I кулик чайку
Взяв за чубайку.
Чайка кигиче:
«Згинь ти, куличе!»

Пріпев.

А бугай: «бугу!» —
Гне чайку в дугу:
«Не кричи, чайко,
Бо буде тяжко!»

Пріпев.

— Як не кричати,
Як не літати:
Дітки маленькі,
А я їх мати!

Пріпев:
Киги! киги! —
Злетівши вгору,
Тільки втопиться
В Чорному морю!

7. ЩУКА-РИБА В МОРИ

Andante

«Щука-риба в морі
Гуляє доволі,
А я, козак, на чужині
Та не маю долі.

Вийду за ворота,
Надівши сірмягу,
Ой хто ж мене та пригорне,
Бідного нетягу?

Осідаю коня
Та поїду в поле,
Прощай, прощай, матусенько,
Моя рідна ненько!»

— Ой ти, сизий орле,
Високо літаєш,
Ой чи часто мого сина
У вічі видаєш?

«Син твій, мати, в полі,
В полі спочиває,
Над ним сидить сизий сокіл,
В головоньці съкає».

Та вдарилася мати
Об полі руками:
— Тепер же я, мої діти,
Пропала із вами.

«Сама себе, мати,
Сама провинила,
Що нас таких викохала
Та я не поженила».

— Сини ж мої любі,
Сини ви маленкі,
Тим же я вас не женила,
Що ви молоденькі!

8. ОЙ ЗОРЕ, ЗОРЕНЬКО

Веснянка

Andante sostenuto

The musical score consists of two staves of music. The top staff is for voice and piano, and the bottom staff is for piano only. The vocal part is in soprano range, and the piano part provides harmonic support. The lyrics are written below the notes. Measure 1: 'Ой зо - ре, зо - ренъ - ко, зо - ра!' Measure 2: 'З ким ти, Ма - ру - сю, сто - я - ла?' Measures 3-4: Continuation of the melody and lyrics.

Ой зоре, зоренько, зоря!
З ким ти, Марусю, стояла?

«Під зеленою вербою,
З тобой, Іване, з душою.

Під колючою грушою,
З тобой, Іване, з душою.

А де Маруся стояла,
Там рутка-м'ятка пов'яла.

А де Іван той стояв,
Там ранній ячмінь урожав.

9. БОЛИТЬ МОЯ ГОЛОВОНЬКА

Allegretto

Болить моя головонька
Од самого чола;
Не бачила миленького
Сьогодні і вчора.

Ой, бачиться, не журюся,
В тугу не вдаюся,
А як вийду за ворота —
Од вітру валися!

Ой, бачиться, ще не плачу —
Самі слізози лліяється:
Од милого нема людей,
Од нелюба шлюється.

Нема ж мого миленького,
Нема мого сонця:
Ні з ким мені розмовляти,
Сидя у віконця!

Нема ж мого миленького,
Шо карії очі:
Ні з ким мені розмовляти
В темненькій ночі!

Зелененський барвіночку,
Стелися низенько,
А ти, милий, чорнобривий,
Присунься близенько!

Зелененський барвіночку,
Стелися ще нижче,
А ти, милий, чорнобривий,
Присунься ще ближче!

Нема мого миленького,
Нема його тута;
Посходила по слідоночках
Шавлія і рута.

Я шавлію пересію,
Руту пересаджу;
Таки свого миленького
К собі перенаджу!

Я шавлію пересію,
Руту пересмичу;
А до себе миленького
Таки перекличу!

10. КАТРУСЯ

(„Ой як жила Катруся“)

Andantino poco sostenuto

Ой як жи . ла Кат . ру . ся, по лю . би . ла Пет . ру . ся.

p

Ой, лиш . ко, не Пет . русь, бі . ле лич . ко, чор . ний ус!

Ой як жила Катруся,
Полюбила Петруся.

Приспів:
Ой, лишко, не Петрусь,
Біле личко, чорний ус! *

Вітер віє горою.
Стій, Петруся, зо мною!

Я з Петрусем стояла,
Прийти к собі прохала.

Ой я люблю Петруся,
Ta сказати боюся.

Моя ж мати вгадала,
Що я з Петром стояла.

Била мене матуся
Ta за того Петруся.

— Хоч ти мене, мати, вбий,
Таки буде Петрусь мій!

Як не бачу Петруся,
To од вітру валюсь;

Як побачу Петруся,
To у боки беруся.

Наварю я галушок
І напечу пампушок.

Наварила, напекла —
Не для Гриця, для Петра.

Ой хоч буде логовір,
Таки буде Петрусь мій!

Ой хоч буде славонька,
Таки буде паронька!..

Нема Петра, тільки Гриць,
Шкода моїх паляниць!

Петрусь, милий мій Петрусь
Пішов в військо, не вернувсь.

А що в війську там було,
Мое серце як чуло;

А що в війську робилось,
Мое серце як било!..

Туп, туп, туп, туп ногою,
Зостаюся вдовою...

I сама я молода,
За мной хлопців череда.

* Приспів повторяється після кожного куплета.

11. ТЕЧЕ РІЧКА НЕВЕЛИЧКА

Andante

fp

*) Тече річка невеличка, схочу-пе-ре-ско-чу.

fp

Одай мене, моя мати, за кого я схочу!

Тече річка невеличка
З вишневого саду;
Кличе козак дівчиноньку
Собі на пораду.

«Порадь мені, дівчинонько,
Як рідна мати:
Ой чи мені женитися,
Ой чи тебе ждати?»

— Ой я тобі, козаченьку,
Раджу і пораджу:
Я з тобою вечір стою,
А іншого бачу.

«Чорт би тебе нехай взяв
З такою радою!
Я до тебе з ширим серцем,
А ти з неправдою.

Бодай би ти, дівчинонько,
Тоді заміж пішла,
Як у млині на камені
Пшениченька зійшла!»

— Бодай би ти, козаченьку,
Тоді оженився,
Як у полі при дорозі
Сухий дуб розвився.—

Ой у млині на камені
Пшениця не зійшла,
А вже тая дівчинонька
Давно заміж пішла.

Ой у полі при дорозі
Сухий дуб розвився,
Та вже козак старесенький,
А ще не женився!

^{*)} А. Алабьевым подтекстован куплет, взятый из другого варианта песни. В издании Максимовича (М., 1834 г.) в тексте песни этого куплета нет.

12. ОДНА ГОРА ВИСОКАЯ

Poco andantino

Одна гора високая,
А другая низька;
одна мила
далекая,
А другая близька.
Трай-рай-рай-рай-рай-рай!

Одна гора високая,
А другая низька;
одна мила
далекая,
А другая близька.

Пріпев:

Трай-рай-рай-рай-рай-рай,
Трай-рай-рай-рай-рай-рай!

Ой у тої далекої
Воли та корови,
А у сеї близенької
Та чорній брови.

Пріпев.

Ой у тої далекої
Воли поздихають,
А у сеї близенької
Брівки не злиняють.

Пріпев.

Ой у тої далекої
Рушник на кілочку,
А у сеї близенької
Бровки по шнурочку.

Пріпев.

Ой я тую далеку
Людям подарую,
А до сеї близенької
Я сам помандрую!

Пріпев.

Ой я тую далеку
Мітлами помечу,
А до сеї близенької
Соколом полечу!

Пріпев:

Трай-рай-рай-рай-рай-рай,
Трай-рай-рай-рай-рай-рай!

13. ГОРЕ Ж МЕНІ, ГОРЕ

Andante con espressione

The musical score consists of two staves of music. The top staff is for voice and piano, and the bottom staff is for piano only. The key signature is A major (one sharp). The tempo is Andante con espressione. The lyrics are written below the notes.

Го - реж мені, го - ре, не - щасли - ва до - ля;

за - сія - ла ді - вчинонь - ка мислонька - ми по - ле.

Горе ж мені, горе,
Нешаслива доля;
Засіяла дівчинонька
Мислонькамами поле.

Чорними очима
Та й заволочила,
Дрібненькими слізоньками
Все поле зросила.

Вродилося жито,
Трава зеленая;
Чи то, боже, твоя воля,
Що я нещасная?

Що ж я тому винна,
Що я вродилася;
Чи то небо покарало,
Що я любилася.

Плачу бо я, плачу,
Плачу вдень і вночі;
Виплакала в злій недолі
Свої чорні очі.

Плачу бо я, плачу,
Що день, що година:
Кого ж бо я вірно люблю,
Того тута нема.

Ой піду ж я, піду,
Стану за ворота,
Ой я стану і заплачу,
Що бідна сирота.—

Породила мене мати
В святую неділю,
Дала мені лиху долю —
Де ж її подіну?

Піди, доле, піди —
Піди, одступися!
Недалеко тихий Дунай,
Піди утопися.

— До Дунаю не піду,
В криниці втоплюся;
Як ти вийдеш по водоньку,
За тебе вхоплюся!

14. ГЕЙ, ІХАЛИ КОЗАКИ З ЗАЛОГА

Andantino

Гей, і - ха - ли ко - за - ки з за - до - га,

ста - ли 60 - 61 кі - нець не - ре - ло - га.

Гей, іхали козаки з залога,
Стали собі кінець перелога

I зачали тишком розмовляти:
Де будемо нічку ночувати?

А Маруся в хоробі лежала,
Хусточкою головку зв'язала:

Той зо мною та й до шлюбу стане!
— А хто ж мені тройзілля достане,

Аж приступив козаченько збоку
І розв'язав Марусі головку.

«Гей, є в мене три коники в стані:
Єден коник як ворон чорненський,

Другий коник як голуб сивенький,
Третій коник як лебідь біленський.

Тим вороним до моря пойду,
Тим сивеньким море переїду,
Тим біленським тройзілля достану».

Зачав козак тройзілля копати,
Стала над ним зозуля кувати:

— Гей, не копай, козаче, тройзілля,
Бо вже іде Маруся з весілля...

Лівої ручкою старосту вітає,
А правою меча добуває! —

Ой у полі могилка бриніла,
Там Марусі головка злетіла:

«Ото ж тобі, Марусю, тройзілля, —
Не зачинай без мене весілля!»

*) 15. ОЙ ЗА ГАЄМ, ГАЄМ

Maestoso

Ой за га . єм, га . єм, га . єм зе . ле . нень . ким.

Гей, гей, гей, гей, га . єм зе . ле . нень . ким.

16. ТА НЕ ЛЮБЛЮ Я НІ СТЕЦЬКА, НІ ГРИЦЬКА

Maestoso

Та не люб . лю . я ні Стесь . ка,

*) Песни (№№ 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24) в сборнике, изданном М. Максимовичем, имеют одни куплеты. В переиздании сборника (М., Музгиз, 1961, под ред. Б. Штейнпресса) приведены полные тексты (с вариантами) данных песен, составленные редактором по различным печатным источникам.

ні Гриць - ка, ні Сте - па - на

му - си па - на, ні Яць - ка.

Тиль - ки люб - лю Ва - си - леч - ка,

в Ва - си - леч - ка вся си - леч - ка,

The musical score consists of three staves of music. The top staff is for the soprano voice, the middle staff for the alto voice, and the bottom staff for the basso continuo/piano. The lyrics are written below the notes in a cursive script. The music is in common time, with various note values including eighth and sixteenth notes, and rests. The key signature changes between G major, F# major, and E major.

в йо - го - е, і - ще й бу - де,

а ще к то - муй роз - до - бу - де,

Ва - си - леч - ко роз - до - бу - де!

Та не люблю я ні Стецька, ні Грицька,
Ні Степана-мусипана, ні Яцька.
Пріпев:

Тільки люблю Василечка:
В Василечка вся силечка,
В його є, ішо й буде,
А ще к тому й роздобуде,
Василечко роздобуде!

Та не люблю я ні Івана, ні Романа,
Бо я дівчина хороша, не погана.
Пріпев.

Та не люблю я ні Давида, ні Демида,
Бо я дівчина чорнява, кругловида.
Пріпев.

Та не люблю я ні Овдія, ні Петра,
Ні Дороша-гречкосія, ні Дмитра.
Пріпев.

Та не люблю я ні Федора, ні Ігната,
Ні Корнія, ні Кіндрата — його брата.
Пріпев:

Тільки люблю Василечка:
В Василечка вся силечка,
В його є, ішо й буде,
А ще к тому й роздобуде,
Василечко роздобуде!

17. І ДОЩИК ІДЕ, І МЕТЕЛИЦЯ МЕТЕ

Allegretto

I до - щик і - де, і ме - те_ли_ця ме - те, дів -

чи - на ко - за - ка че - рез ву - ли - цю ве - де.

І дощик іде,
І метелиця мете,
Дівчина козака
Через вулицю веде.

І вчора не був,
І сьогодні не був:
Ти ж мене, серденько,
Та навіки забув!

І вчора куліш,
І сьогодні куліш.
Прийди, прийди, серденько,
Мою душу потіш!

І вчора горох,
І сьогодні горох.
Прийди, прийди, серденько,
Поговорим удвох!

Печерики горою...
Ходім, милій, зо мною!
Я всю правду скажу,
Що нежива хожу.

Ой дай, мати,
Та ряденечка —
Укрить козака,
Мого сердечка.

*) 18. І СПЛЮ, МЕНІ СНИТЬСЯ

Allegretto

Musical score for "І сплю, мені сниться" in 2/4 time, key signature of one flat. The vocal line starts with a forte dynamic. The piano accompaniment features eighth-note chords.

I сплю, ме_ні снить_ся, мо_е сер_це ве_се_лить_ся.
 fp

Про_ки_ну_ся - аж не_ма, бо_лить мо_я го_ло_ва!

fp

*) 19. ОЙ КИВАЛА МОЛОДИЦЯ

Allegretto

Musical score for "Ой ки вала молодиця" in 2/4 time, key signature of one flat. The vocal line starts with a forte dynamic. The piano accompaniment features eighth-note chords.

Ой ки_ва_ла мо_ло_ди_ца з_під лин_ку на ме_не:
 fp

по_кинь, сер_це, мо_ло_ти_ти, сам хо_ди до ме_не!

*) См. сноску к с. 112

*) 20. ТА ХТО БАЧИВ, ТА ХТО ЧУВ

Allegretto

Musical score for 'Та хто бачив, та хто чув'. The score consists of two systems of music. The first system starts with a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. The vocal line begins with 'Та хто ба_чив, та хто чув: хто у ме_не піч..чю був?'. The piano accompaniment features eighth-note chords in the right hand and eighth-note bass notes in the left hand. The dynamic 'fp' (fortissimo) is indicated. The second system continues with a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. The vocal line continues with 'Бу_лав ме_не зві_ри_на із ка_ри_ми очи_ma. // очи_ma.' The piano accompaniment maintains its eighth-note chordal pattern.

*) 21. ОД ПОЛТАВИ ДО ХОРОЛА

Allegretto

Musical score for 'Од Полтави до Хорола'. The score consists of three systems of music. The first system starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time. The vocal line begins with 'Од Пол_та_ви до Хо_ро_ла вез_ли жін_ку про_ку_ро_ра.'. The piano accompaniment features eighth-note chords in the right hand and eighth-note bass notes in the left hand. The second system continues with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time. The vocal line continues with 'Дам ли_ха за_ка_блукам, до_стаеться[й] пе_ре_дам,'. The piano accompaniment maintains its eighth-note chordal pattern. The third system continues with a treble clef, a key signature of one sharp, and a common time. The vocal line continues with 'дам ли_ха'. The piano accompaniment maintains its eighth-note chordal pattern.

*) См. спосок к с. 112

за - ка - блу - кам, до - ста - неть - ся [Й] пе - ре - дам!

*22 ОЙ ПІД ВИШЕНЬКОЮ

Allegretto

fp

Ой під ви - шень_ко_ю, під че - ре - шень_ко_ю

fp

сто - яв ста - рий з мо - ло - до - ю, як із я - го - до - ю,

сто - яв ста - рий з мо - ло - до - ю, як із я - го - до - ю.

fp

*См. спосок к с. 112

*) 23. МЕТЕЛИЦЯ

Allegro

Oй на_ дво_рі ме_те_ли_ця, чо_му ста_рий не_ же_нить_ся?

Oй як ю_му же_ни_ти_ся, бу_де жін_ка жу_ри_ти_ся.

*) 24. ОПАНАС ВОЛИ ПАС

Allegro

О_ па_нас во_ли пас, а дів_чи_на бич _ ки:

fp

„По_ стри_вай, не ті_ кай, ку_плю че_ре - вич _ ки”

*) См. сноски к с. 112

25. ТА ІДЕ ЧУМАК

Allegretto

Та іде чумак та дорогою,
Медвіно кружкає;
Та отглянеться та чумак назад,
Аж волів немає.

— Та біжи, хлопку, та біжи, малий,
Давай панам знати:
Та нехай пани, та нехай вони,
Шлють волів шукати! —

Ой у Києві та на риночку
У всі дзвони дзвоняять...
Та отглянеться та чумак назад,
Аж воликів гонять.

Та отглянеться та чумак назад,
Аж воликів женуть;
А за волами та за возами
Бусурмена ведуть.

Та ведуть, ведуть та бусурмена
На круту могилу:
— Та дивись, дивись, та бусурмене,
На свою країну. —

«Та тепер мені, та милі браття,
Країна немила:
Що розсердився мій отець й мати,
Ще й вірна дружина!»

УБИТИЙ КОЗАК^{*)}

Adagio

^{*)} Эта и последующие пять песен печатаются по изданию: «Шесть украинских песен». Ю Грессер, М., 1859 г.